

اداره مرکزی :

آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینلکی یانده کی دایره

استانبول بورسی :

استانبولده ، آنقره جاده سنده ۸۷ نومروده
داۋه مخصوصه

حیات

هپانه دامامیان ... دیار دها هپانه حیات قاتالم

نسخه هپانه ۱۵ غرورده

سنة لکی پوسته ایله ۷.۵ لیرا .
(اجنئی مملکتلر ایچین ۷.۵ دولار)

ایونه وعلان ایشلری ایچین استانبول بورسه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرک مرجعی آنقره مرکزیدر .

صافی : ۶۳

آنقره ، ۹ شباط ، ۱۹۲۸

۳۳ مجلی جلد

تنصر حادثه سی و حرث بحرانی

بروسه آمریقان مکتبده کی صوک « تنصر حادثه سی » افکار عمومیه اوزرنده درین بر ایز براقدی و متفکر لر مزی بومسته اوزرنده دوشونمکه سوق ایتدی . غزته لده ، مجموعه لده « اجنئی مکتب لریک مضر تاثیراتی » حقنده یازیلر یازیلدی ؛ کنج لر آراسنده خریستیان میسیونر لرینه قارشى مدافعه تشکیلاتی یاقمق آرزوسى بلیدى ؛ خلاصه ، تورک جمعیتی و جدائی رنجیده ایدن بو « تنصر » حادثه سینه قارشى نفرت و انفعالاتی شدتلی بر صورتده کوستردی . « ملی شعور » ک بو « فوری » عکس العملی ، عجب « دینی بر تعصب » ک نتیجه سی میدر ؟ یوقسه ، تورک جمعیتی و اونک منور صنفی ، بو حادثه ده « ملی تساند » ی بوزمغه معطوف بر « سوء قصد » موجود اولدیغنی کوردیکی ایچونمی بو قدر هیجان کوستردی ؟ « تنصر » حادثه سنک الک « حراندیش » انسانلری بیله او قدر قوتله تهییج ایتدیکنی کوردکین صوکر ، برنجی احتماله امکان ویرمک معناسز اولور . « حیات » ک کچن هفته کی مصاحبه سنده ، امضاسنی قویمه سنک مناسبتی آ کلا یامادیم آرقاداشمز ، مجرد اولارق آلندینی تقدیرده بووقعه نک « برقاج فردک مسلمانلق جامعه سندن چیقهرق خریستیانلق جامعه سینه کیرمه سی » ندن عبارت اولدیغنی سویلیور . بنجه حادثه ، دها صریح اولارق « برقاج فردک تورکلک جامعه سندن چیقهرق آمریقان جامعه کیرمه سندن » باشقارشی دکدر . بونک باشلیجه عاملی اولارق « مملکت مزده کی اجنئی مکتب لری » کوسترمک ده ، بنجه ، سطحی بر مشاهده در ؛ تورک چوجوقلریک او جنس مکتب لری نیچون سندن سینه دها فضله دولدوردقارینی ، و مملکتک سیاسی ، حرثی ساحه لده کی رهبر لریک چوجوقلری ده نیچون اویا بانجی محیط لده کوردیکمزی دها درین بر صورتده تحلیل ایتمه لی یز . تورک جامعه سنک

استناد کاغنی تشکیل ایدن « ملی تساند » باغ لریک ، اوزون سندر دن بری ، مختلف عامللر تاثیر یله ، یاواش یاواش چوزولدیکی بو کون بر واقعه در ؛ او واقعه نک چوق اهمیتیز بر تظاهر ندن عبارت اولان « تنصر حادثه سی » کبی نه قدر واقعه لر وارک ، تورک جمعیتی ایچون اوندر دها مضر اولدینی حالده حالا کوزمزه چار پیور . تورک حرثی ، تورک محیطی « باباغنی » کورده رک غرب مدینتی ایچنده اریمه یی آرزو ایدن ، « عصر یله شمه » یی « ملی شخصیت » دن تجر دده بولان و بونی « اک علمی واک » اوروپائی بر تلقی عدا ایدن « لووانتهن » تورکلرک عددی ، بو تنصر ایدن قیزلر کی برقاج کشیدن می عبارتدر ؛ فی الحقیقه بونلر کندی حرکت لریک تمامیه « ملی » حتی « ملیت پرورانه » اولدیغنی بیله ادما ایدم بیلرلر ؛ لکن بو تنصر ایدن قیزلر ده ، « پروتستان اولقله » دها « مدنی تورک » اولدق لری ادما ایتیمورلری دیر سکز ؟ کنیدیلرینه هجوم ایدم نلری « مدینتیز لکه تعصبه ، جهالتله » اتهام ایتیمورلری صائیر سکز ؟ ایشه ، بو اعتبارله ، مسئله یی ساده جه « اجنئی مکتب لریک مضر بر تاثیر » عدا ایتمکه قالمایارق ، خسته لنی دها درین و دها شامل بر کوزله تدقیقه چالیشهلم .

اولیه صانیورم که بر کون تورک جمعیتی چوق دهرین و چوق قوتلی بر « حرث بحرانی » کچیریور . « قرون وسطائی » اسلام مدینتی دأره سندن چیقهرق « عصری مدینت » دأره سینه کیرمک ضرورت حیاتیه سنده اولان جمعیتیزک « تنظیمات » دن بری کچیرمکه اولدیغنی بو « بحرانی » بوکون آرتق « اعظمی » درجه یه کلشدر ؛ و بویه اولماسی ده ضروریدی . « تنظیمات » و « مشروطیت » دور لریک ، « اسکی قیمت » لری ییقمه دن اونلرک یاننده « یکی قیمتار » یار اتمق شکنده تجلی ایدن « تلفیقچی » سیاستلری ، جمهوریت تورکیه سنده آرتق دوام ایدم مزیدی : « نظامی محکمه » نک یاننده

« شرعی محکمه » ، « مکتب » ک قارشیسنده « مدرسه » ، « ملی حاکمیت » ک فوقنده « فتوا » حاکمیتی ، خلاصه « ده موقراسی » له « نه او قراسی » ، تالیف نه امکان اولمایان متضاد مفهوم لردی ؛ اقتصادی ضرورتلر تاثیر یله شهرلی قادین حیاته قاریشمق مجبوریتنده قانجه ، « یزاس - ایران » مدینتیز لریک یادکاری اولان « حرم » ، ایسترایسته مز ییقیا لجدی ! جمهوریت تورکیه سی بو ضروری و حیاتی انقلاب لری سرعتله تماملادی ؛ واسکی قیمت لریک ، اسکی عنعنه لریک آتی برانهدامنه شاهد اولدق . آرتق بوییقیا لان قیمت لریک رینه یکی قیمت لریک ایتمک ، « اجتماعی تساند » یی « عصری » اساسلر اوزرینه یکیدن قوتلندیرمک ، جمعیت « یکی بر مفکوره » ، « یکی بر استقامت » ویرمک ضرورنی قارشیسنده ایدک . بوتون عصری ده موقرات ملت لریکی ، بزده ، « ملی حرث » و « ملی مفکوره » یه استناد آیکی تورک جمعیتک اساسلرینی قورمق ایسته دک . مملکتک متفکر لرینه ، فیلسوف لرینه ، مرید لرینه چوق آغیر بروظیفه دوشمشدی ! حالبوکه بو صنف ، بو ایشی یاپه بیله جک قدر تده دکلدی . بوخزین وضعیت قارشیسنده ، « حیات » ، اجتماعی ساحه لده « یکی قیمت » لر قویه بیله جک بویوک دماغلرک یتیشمه سنی بکله یه میه جکی جهته له ، « نظریه » یی بکله مه دن یورودی . معاصر اوروپا جمعیت لریک مؤسسه لرینی و « قیمت » لرینی - آرا ده کی اجتماعی شرط لریک تخالفی سببیه یالکیز « شکلی » بر صورتده - آلمغه چالیشدق . « انقلاب مزی تمام لامق ایچون ، آرتق عرب حرف لرینی ده آتهرق لاتین حرف لرینی آلمق » ایسته یلر ، ایشه بو « شکل پرست » لکک الک صریح بر نمونه سیدر لر ؛ اونلر ، بو صورتله ، « قرون وسطانک صوک بقیه سندن » ده قورتولارق « تمامیه عصری » بر حال آلا جغمزی امید ایدیلر ؛ دوشونمور لر که بزی آوروپا دن ایران الک بارز فرق « ذهنیت » و « منطق » فرقیدر ؛ « دوشونمه » و « چالیشه »

ترقی فکرینک منشأ و نظامی

الفقه

- ۲۱ -

(هکول) ک نولوندره سوکرا

علمی اقامه ایتمک قرار و بردی . بومکتبه نظراً تفکر تاریخینک کچیرمش اولدینی اوچ حال قانونی - که یوقاریده تفصیلاً عرض ایتمشدک - ندن هم فلسفه ، همده علملر آری آری کچمشلردر . بونلرک نه صورتله یواوچ حالدن کچدکلرینی و الیوم هریرینک هانکی حالده بولوندیغنی (اوکوست قونت) ک « تصنیف علوم » نده کوروپورز . مختلف علملرک تاریخنی کوزدن کچیرمن بوفلسوفک واردینی نتیجه یه باقیلیرسه علمی حاله الاول واصل اولان علملرک بسیط و عینی زمانده الی عمومی حادثه لرله مشغول اولان حساب و هجر کی عدد علمی در . بوعلم دیگر علملره اصلاً مفقور اولادن تدقیق ایدیلیر و بولدیغنی حقیقتلرده دیگر برعالمک حقیقتلرینه تابع اولمایه رقی کرجکدرلر . بو اعتبارله اساسی بر علم و برنوع ایلمک فلسفه در . بوندن سوکرا عدد قانونلرینی استلزام ایدن و حسابدن غیری مقدم هیچ برعلمه مفقور اولایان هنرلره کلیر . دهامسوکرا عدد علمله هندسیه تابع اولان و بونلره موازنت و حرکت قانونلرینی علاوه ایدن راسپونل

« پوزیتویزم » نامی آلتنده تنوج ایدن « یکی ره الیزم : réalisme moderne » ، (لوق) ک ده اون بدنجی عصر نهایتنده آچمش اولدینی « آنیبریزم » ک فلسفه ده انکشاف و طفرندن باشقه برشی دکندی . طبیعت علملرینک ترقیسی ، بوبوک صایع تکنیقنک ظهوری و بونک تولیدایتدیکی سیاسی - اجتماعی جریانلر عینی مدینته نامزد اولان آوروپا ملتلرینک فلسفه سنی ایر کیچ ، ایچلرنده الی مترقی صفحه به داخل اولمش انکلیزلرک فلسفه سنی سوروکله جکدی . (۱۸) نجی عصر فرانسه سنده (قوندیلیاق) له باشلایان بوسوروککنده (۱۹) نجی عصر فرانسه سنده (اوکوست قونت) له ره الیزمک الی بوبوک برمتفکرینه شاهد اولدی . وفی الحقیقه بوفلسوف پوزیتویزم سیتمنک تمللرینی آیشده ایدم الیزمدن کله یله جک بونون مفهوملری بر طرف ایتمک خصوصتده الی بوبوک بر اهتمام کوستردی . تفکر تاریخی حقنده کی « اوچ حال نظریه سی » ، (هکول) ک مطلق ایدم الیزمنک نام ضدی اولان برره الیزم اولدی . تأسیس ایتدیکی پوزیتویست مکتبی شورلرینک و متافیزیک تفکر طرز لرینی ابتدائی وجوجقه کورمک بونلرک یرینه

بولدقه عقیده لریده بک مبهم و الاستیقی بر ماهیت اکتساب ایدیور . مثلاً هرو Hérault ده پار . تمانده کی باغجیلروروبه Roubaix شهرنده کی قوماش فابریقه لری عمله لری سوسیالیست مبعوثلره رأی ویرلرلرلرلر بوبعوثلرک هر ایکی منطقه ده ایراد ایلدکلری تظفلر بر برندن خیلی فرقلیدر .

بوندن دولایی فرقه لر بعضاً بر پروگرام تثبیت ایتمکده جوق مشکلات جکرلر . اکثریاً قولایلقله اتفاق ایدیلن نقطه لر منفی اساسلر ، یعنی قبول ایدیلرین ، مخالفت ایدیلرلرک اولان سیاست و حکومت طرز لریدر . بوبله جه فرقه جیلر نه ایسته مدکلرینی واضعاً سوبله ییلیرلرلرلرلر نه ایسته دکلرینی سوبله مکدن اکثریاً عاجزدرلر ؛ الی دیکنسی الی معضل مسئله لرده مبهم جمله لرله اکتفا ایدرلر . هر منطقه ده کی فرقه مرکز لری بو مبهم جمله لرک ایچنه کمال مهارتله محلی منفعتلری و جریانلری صیغیشدیرلش کوسترمکده موفق اولورلر . ایسته فرانسه فرقه لرینک انتخابات تظفلری ایله تشریح قعایتلری آراسنده کی عظیم فرقه ده بوندن ایلری کلیر .

بالاده کوستردیکمز صورتله تشکل ایدن فرقه بر مجادله تشکیلاتیدر . برنجی هدف کندینه اوآنه

غیرت ایدیورلر . انتخاب حقنه مالک اولان هرفرانسه سیاسی فرقه سنی کندیته خاص سبیلره بناء انتخاب ایدیورلرلرلر بوبسبیلرک اجتماعی وصیقتدن نشأت ایلدیکنی سوبله مک ممکن دکلدر . حتی انکلتزده بیلر بو حال واقعدر : محافظه کار ماطرلرک اوغللری عمله فرقه سنی کیرمشدر ، فرانسه ده رادیکال سوسیالیست مبعوثلرک اوغللری قرال طرفداری اولمشدر .

برفرقه دیمک معنری بر idéologie ، حرکت سوق ایدن آزجوق انجاملی فکرلر منظومه سی دیمک اولدیفندن هرفرقه حال حاضرده همان همان هر فرد خطاب ایدم بیلر . شبهه یوق که موقعیت احتمالی هر جهتده عینی درجه ده دکلدر . مع مافیة خلقک بر صنی ایچنده بونون منتخبلرینی بولان و اوصنی تماماً تمثیل ایدن بر فرقه یوقدر . حتی سوسیالیستلر و قومونیستلر ایچون بیلر بوبله در . فرانسه ده متوسط صنفک آشانی طبقه سنی petite bourgeoisie منسوب بر جوق کانلر ، مأمورلر ، فکر آدملری و شرایح یقله مشغول چیفتجیلر سوسیالیست مبعوثلره رأی ویرلر . قومونیستلر بیلر قوتلرینک بر قسمی کندی آرالرینه کیرمش اولان تحصیل کورمش موزلره مدیوندرلر . مع مافیة سوسیالیستلرک و قومونیستلرک ، ذکر ایلدیکمز استثنالر بر طرف ، اجتماعی صنفلره تقابل ایدن بر ماهیت تمثیل سی اولدینی سوبله ییلیرلرلرلر رادیکالر هیچ بوبله دکلدر : رادیکال مبعوثلرک اورته و کوچوک بورژوالردن ، مأمورلردن ، شهرلرده بعضی صرفه زناعت اربابندن ، کویلرده کویلورلردن مرکب بر مشتری طبقه سی واردر . هله مخالفت فرقه لرینه ، قرائق ویا فاشیستلک طرفدارلرینه کلجه ، بونلر اجتماعی افک جهات اربعه سندن طولانیتمش عنصرلردر .

اجتماعی هوبه بونک سینی شیمدیکی فرانسه ده بر معین اجتماعی بنیه مک مفقود اولمسنده بولویور . بوبله بر بنیه واردر دینله بیلر هر حالده استقرار حالده دکلدر . بوبصیقتک نتیجه سی ممدر . برفرقه مک طرفدارلری اجتماعی طبقه لرک هبسندن طولانیجه فرقه مک مفکوره لری ، idéologie سی تطبیقات ساحه سنده قوتی غایب ایدر . بوحاله بالخاصه متحدة آمریکا ده تصادف ایدیورز : اوراده مساواتچلیق فرانسه دن دهامطلق بر طرزده حاکم ، ایکی فرقه موجود ، فقط بو ایکی فرقه آراسنده کی نزاعک idéologique فکری بر ماهیتی قالمش . هر ایکی فرقه مک اخلاق عنعنه لری یییرامش ، دوکولش ، تاریخی قیمتی غایب اولمش ، هر ایکی سی ده آرتق موقع اقتدار سی ضبط ایلهمک و اوندن استفاده ایتمک ایچون برر منتظم تشکیلات ماهیتی اکتساب ایتمشدر .

فرانسه ده فرقه لرا اجتماعی صنفلرک تمثیلری اولمقدن زیاده جوغرافی منطقه لرک تمثیلریدر . بر فرقه محلی برعننه در ، دوام ایدر دورور ، الوبررکه اویرده ایجه کولکشمش اولسون . بوقه برفرقه مک برده پارتمانی یکی باشند فتح ایلهمسی ، عمله ویا مأمور طبقه سندن طرفدارلر پیدا ایلهمش اولدینی بر شهرده مثلاً تجارلری ده لهنه جلب ایتمه سندن جوق کوچ بر ایشدر . فقط فرقه لر باشقه باشقه جوغرافی منطقه لرده مشتمیلر

قدر توجه کوسترمش و نامزدلرینی مبعوث یا عیش اولان انتخابات منطقه لرنده نفوذ و حاکمیتی الدن قاجیرماقی ، دیگر رقیب فرقه لرک اللرنده اولان انتخابات قلعه لرینی ده ممکن اولدقجه ضبط ایلهمکدر . بونک ایچونده انتخابات مشتمیلرینه در حال قابل تحقق اولان منافعدن اعظمی مقدارده وعد ایلهمک لازمدر زیرا ، فرانسه ده اجتماعی بنیه مک شرائطنه موافق طرزده فرقه لر وجوده کلامش اولدیفندن هر فرد برفرقه به انتساب ایدرکن منسوب بولوندیغنی عالمه ، مسلک ، دین ، معنوی محیط الخ .. کی قوتلرک تحت تأثیرنده اولارقی دکل بلکه کندی کیف و منفعتنه کوره حرکت ایلر . ایسته بوندن دولایی فرانسه ده فرقه لرک هیچ برسی پروگرامنه حقیقه ملی ماهیتده اولان مسئله لرده برنی قویامشدر . مثلاً هیچ بر فرقه فرانسه ده تولدات مسئله سنی تدقیق ایدوب معین بر سیاست تکلیف ایتمه مش ، هیچ بری اقتصادی انکشاف شرائطنی ، اجتماعی اصلاحات مثبتینی ، سبیک علمی بر طرزده تنظیمی امکاتی ، بر اخلاق تربیه سیاستنی آراشدیرماشدر . حالوکه اصل ملی مسئله لر بونلردر ، لکن فرانسه ده بونلر اوزرینه انتخابات یا پیلامایور .

محمد عزت

مخانیك كليز . ميخانيك قانونلری باشقه چيقلر بيله بوندن جبر و هندسه نك حقيقتلری اصلا متأثر اولاز . يعنى حساب ، جبر ، هندسه علملری ميخانيك علمنه اصلا تابع اولادقلری حالده ميخانيك علمى اساس اعتباريله حساب و هندسه دن نشأت ايده . عدد علملری اولان حساب و جبر ايله بعد و مسافه علملری اولان هندسه و راسيونهل ميخانيك هب برلکده و هر درلو طيبي فلسفه نك يکانه اساسى و علم کلی اولان رياضيه علملرینى تشكيل ايده .

رياضيه علملرینى متعاقب هيئت كليز که بونک حقيقتلری حساب ، هندسه و ميخانيك علملرينه تابع اولقله برابر بونلر اوزرينه هيچ بر تأثيرى اولماز ، يالکز جاذبه واقعه لری کي يپ يکی برطاقم واقعه لر علاوه ايده .

هيئت متعاقب رياضيه و هيئتدن نشأت ايده ن **فيزيك** يعنى ارضك و اجرام سماويه نك حرکترلرندن متأثر اولان حادثه لر كليز . بو علم هيئت ايله فيزيك آراستنده انتقال مرحله سى اولان بارولوروى ديتلن نقلت نظريه سى ايله **ترمولوروى** ديتلن حرارت نظريه سى و فيزيك حادثه لرله کيميا حادثه لری آره سنده حد وصل اولان **صوت ، ضيا و الکترى** نظريه لرنى احتوا ايده .

فيزيك قانونلرينه و بالخاصه حرارت و الکترى نظريه لرینه مطلق صورته تابع اولان کيميا علمى ده کندی حقيقتلرینى فيزيك حقيقتلره علاوه ايده .

بونلردن سوکراکلن **هيآتيات** ده کندن اولکى علملره تابع اولقله برابر بونلره صرف کنديسته خاص قانونلر علاوه ايده .

نهایت **اجتماعى فيزيك** يعنى **اجتماعيات** كليز .

بو علم ده کندن اولکى علملره تابع اولقله برابر بونلره يکی معطالر قانار ، فى الحقيقه کرک عضوى و کرک حيوانى قانونلر و کرک غير عضوى طبيعت قانونلری بشر جمعيتى اوزرينه دوغرودن دوغرويه وبالواسطه مؤثر اولارق جمعيتک ايجنده انکشاف ايديکى فيزيك شرائطى تعيين ايده .

ينه بو فلسوفه کوره علملرک بر مجرد بر ده **مفخص** وجهلری وارد و مشخص علملرکنديلرينک مجردى اولان علملره مربوطدرلر . مثلاً فيزيك و کيميا کي مجرد علملرک مشخص علمى معدنيات اولدنى کي فيزولوژى علم مجردينک مشخص علملری حيوانات و نباتاتدر . مشخص علملرک موضوعلری موجود شيلر ، مجرد علملرک موضوعلری ده حادثه لرک عمومى قانونلريدر . مشخص علملر ، مجرد علملردن بالضروره ده اغير ايلرلر ؛ چونکه ترقيلى مجرد علملره تابعدر . بونک ايجوندرکه مشخص علملر هنوز تصويرى بر حالده درلر .

بسيطلکيله مبسوطاً متاسيدر . بر علمک موضوعى معضل اولدنى نسبتده علمى حاله کچمه سى کوجله شير و تأخر ايده . بونک ايجوندرکه علملرکک بسيط موضوعيلسى اولان رياضيات بيکلرجه سنه دتبرى علمى حاله دخل اولمشدر . هيچ بر عقل سليم کوستريله منکه ايکي کره ايکينک يش اولماسى ويا بر مثلک اوج زاويه . سنک اوج قائمه اولماسى ايجون الله دعا ايتسين ويا کسدى حريتك بوراده مداخله سندن بر خير اوسون .

هيئت ، رياضيه دن بالنسبه ده ا معضل اولدنى ايجون همه ثولوزيک ، همده متافيزيک حالدن کچمشدر . هيئت ثولوزيک حالده ايکن اجرامک اللهلر ويا بر الله طرفندن حرکت ايتديريلديکى ظن ايلمشدر . متافيزيک حالده ايکن ده بونلرده کى منتظم حرکت کنديلرنده کى مکمليت نمايى ايله ايضاح اولوغمشدر . (آرسطو) هيئت علمنده ثولوزيک حالى آشامادىنى کي (قوبرنيق وکله لر) دخی متافيزيک حالک اوتنه سنه کيده مه مشلدر . آنجق (نيوتون) بو صفحه لری آشارق هيئتى علمى حاله ادخال ايتمشدر . اليوم علمى هيئت قسماً خلقک شعورينه قادار نفوذ ايتديکى ايجوندرکه ياغمو ويا آيى هوا ايتهمک و بونک ايجون دعا ايتکدن واز کچيله مه مکله برابر آرتق هيچ کيمه کوشى و اجرامى محرکلرندن اويتاق دغاسنه چيقامبورلر .

فيزيک و کيميا علملری هيئتدن ده ا اوزون بر زمان ثولوزيک و متافيزيک حال ايجنده قالمشلدر .

کيميا (۱۸) نجى عصره قادار سيميا اولقندن قورتو . لامابه رق آنجق (لاوازيه) سابه سنده علمى حاله کيرمشدر . حياتيات بومرتبه يه واره بيلمک ايجون دهاجوق زمان بکليه رک (پيشا) سابه سنده علمى اولاييلمشدر . نهايت اجتماعيات درکه بو خصوصده اک کرى قالمشدر . واقعا معنوى و سياسى علملر ديمک اولان اجتماعياتک علمى حاله ادخالنک ايلک تجربه لری بو حادثه لری « خطر ، سطحلر و جسملر کي تدقيق ايتک ايتيس (هوبس) و (سپنوزا) لر طرفندن باشلامش ايسده بونلرک جهدلری اوزون زمان معقبسز قالمشدر . ايتسه (اوکوست قونت) ، بو نقطه نظرله درکه اجتماعياتک علمى حاله ادخال ايديله . سنک اک بوبوک بر مدافع و مؤسس اولق ايتير .

بوذاته کوره سياسى و اجتماعى فکرلر دخی معين قانونلره کوره تعاقب ايده . بوقانون بر کره بيلينيرسه تاريخ بر قوزا اولقندن چيقلرک فيزيک و هيئت کي بر علم اولاجقدر . چونکه تاريخ واقعه لری ده حياتيات حادثه لری کي بر برلرينه ضرورتله و بر قانون دائره سنده باغليدرلر . بر وقتلر جرم و جنائتلرک سنه دن سنه يه صرف تصادفه ويا اراده جزئيه يه تابع اولارق آزالوب جوغاله بيلديکى ظن اولونيوردي . حال بوکه حکومتلرک نشر ايتدکلری ايتناستيتکلر بونک عکسنى اثبات ايتمشلدر . او حالده تاريخ واقعه لرینک يعنى اجتماعى حادثه لرک ديکر بوتون حادثه لرکي معين قانونلره تابع و فوق الطبيعه مداخله لردن کايآ مصون اولدقلرينه بر قانون اساسى کي قبولده اصرار ايتک لازمدر .

اجتماعى حادثه لرک ايضاحى علمى مرتبه واصل اولدنى زمان آرتق کليه علوم ياخود علملر کليه سى ديمک اولان فلسفه ده مثبت اولاجق و بالنتيجه متافيزيک سلطنتى ختامه ايره چکدر . مثبت فلسفه بوراده آرتق آيرى بر علم اولمايوب معلومات بشریه نك بر ترکيبى ، سيستماتیک بر تلفيقي اولاجقدر . بو فلسفه علملردن استخراج ايديله چک ايجون علملرک اصولندن باشقه بر اصوله صاحب اولمايه چقدر . فضله اولارق کلمه ک حقيقى معناسيله بر فلسفه اولاجق در ؛ چونکه

موضوعى ، **هادرلرک هيئت مجمرعسى** يعنى **قائات** اولاجقدر . پوزيتيويزمک اثرى ؛ بو هيئت بمجوعه اوزرنده چاليشق ، بوتون معلومات بشریه يى تلفيق ايتک ، علملری فلسفى ، فلسفه يى علمى يايق ، علملره شجهدى به قادار محروم اولدقلری وحدنى و يرمک و فلسفه يه ده سوک غفلتلرک يعنى اقتطافيه جيلرک قاب ايتديرديکى نفوذى و يرمکدر .

آلمان ايده آليرمنک (هه کهل) ده واصل اولدنى سوک شکلک اولجه ده سويله ديمک کي تمامى *integrale* بر ايده آليرم اشتياق اولدنى اک قوتله اثبات ايده چک دليل کنديسندن سوکراکلن (اوکوست قونت) ک واصل اولدنى اشبو مثبت فلسفه تلفيسيدر . معلوم اولدنى اوزره بوفيلسوفک نظرياتدن تطبيقاته ، تنقيددن تأسيسه کچرکن تمامى بر ره اليرمندن بشرى بر ايده اليرمه توجه ايتمه سى ده ايده اليرمک نظرياتده ثوله ده تطبيقات و فليياتده ياشامق حقنک توکنمه ديکنى و بوسورتله ايده آليرمک مطلق اولماسه ده ضرورى اولدنى کوسترمشدر . (قونت) ک تصور ايتديکى طرزده کاشانده کى بوتون حادثه لرک مثبت و قطعى علملرى فى الحقيقه تدوين ايتمش بولونه يدق فلسفه ، بو علملرک کليه سنک وحدت انجام و ترکيبى اورنه يه قويمق صورتيله بوتون حادثه لرک معينيت و تابعيتلری تظاهر ايده چک و بالنتيجه هر وادیده کى حقيقتلر معلوم اولق دولاييسيله هيچ بر نوع ايده اليرمه حاجت قالمايه چقدى .

(۱۹) نجى عصرک بواک حاد ره اليرمى ايجنده بيله ايده اليرمک سونغه ييشنى آرتق دخی ايده اليرم غنغه سنک دوامنده دکل مثبت بيلکيلرک لزوم و اهميتى اک قوتله حس ايديلديکى بر زمانده بونلرک اجتماعى و سياسى آرزولری تطمين ايده چک برکالدين هنوز پک اوزاق اولماسنک توليد ايتديکى بوشلنى حدس و خيال ايله قاپاتقى احتياجنده آراמידر .

مرکزنجى اولق دولاييسيله آنپيرک تجربه لر وقسماً تطبيقي علملردن زياده عمومى قانونلره و مجرد علمه محتاج اولان فرانسه نك (هه کهل) دن (اوکوست قونت) طرزنده متأثر اولماسندن ده ا طبيعى برشى اولامازدى . فرانز عالملرينک اونه . دنبرى مجرداته بوکلنمه لری و بوتون علملری مجرد وعقل صفحه ده انکشاف ايتديرمک خصوصصنده کى نمايزلری اک چوق مرکزنجى بر اجتماعى بينه ايجنده ياشامش اوله لرنده آرامق لازم کليور .

آلمانلر مرکزنجيلکک عکسى اولان بر استقامتمنده انکشاف ايتدکلرندن (هه کهل) ک تلیدلری ايله

تشریح حادیه سی دولا بیسیله

صور مازی یز؟

«کنج خرسیانلر جمعیتی» نك پروتستانلق محیطلرنده کی ایلك سبب ظهوری بویکی مذهبك قانونیکلکه قارشى مدافعه و ترصیتی کنجلردن مرکب جانلی وقوتلی تشکیلاتلره باغلامق و دینی حیاتی شکلپرستك و قانونیکلکک لایخطی و متسلل اولان دوغما تیک انضباطلندن قورتارده رق اوکا حیاطله، ملته بورویه بیله جک حر و عملی برروح و غایه و برمکدر. بواعتبارله **عمیلک و صریت** [قانونیکلکه اضافله] بوتشکیلاتك باشلیجه سجه سی کی کورونمکده در. (جنوره) ده کی اوچ سنه لك تحصیل حیاطمه بومؤسه نك دارالفنون طلبه سی ایچون تأسیس اتمش اولدینی لوقطه نك اهویت و سهولتی اوراده تحصیلده بولونان و ملی لوقطه لری اولمایان بابانجی طلبه لرك جوغی کی بخده مداوملری میانه سوق اتمشدی. قونفرانس، تماشاء، کتبخانه، مجموعه و مصاحبه سالونلری و طول قادیلرله یتیم و سودسز قالمش فقیر جوغلرله اولان محرم یاردم تشکیلاتلرله بومؤسه کندی محیطنده عینی مفکوره ده اولماقله برابر بزم تورک اوجاقلرینك یاغنده اولدینی فکری، اخلاق و اجتماعی بررول اوینامقده درلر. بومؤسه لر کندی خرسیان محیطلرنده عمومیتله بو طرز و بروح و غایه ایله چالیشمقده درلر. بواعتبار ایله اوروپا لیرک دینی و اجتماعی تاریخلردن دوغمش و بوتاریخك قوتیله کندیلرینه جانلی وظیفه لر بولملردر. کنج خرسیانلر جمعیتك ایلك سبب ظهوری صرف رقیب برمذهبه قارشى تحفظ و تأسیس غایه سیله چالیشیرکن آوروپا لیرک بویوک صنایع ضرورتیله شرقه سارقا لری اوزرینه بومؤسه ده مرکز لری و کیت کیده ایکنجی و اوچنجی درجه ده مرکز لره صوقولمغه باشلامشدر. ایلك اعتیاد و وظیفه سی مقاومت و تأسیس ایچون مجادله اولان کنج خرسیان جمعیتلری اقتصادی قدرتك و بردیکی ثروت و سیاسی نفوذ سایه سنده امکان بولدقلری منطقه لرده متعدی بررول اوینامق سودا سیله قارشیلانمشدرلر. پروتستانلق، آنفلو - ساقسون و جرمن اقوامك لاتین ایمپریالیزمندن قورتوله لری ایچون یایدقلری دنیا ملی برحرکت اولق اعتباریله بویوککی پروتستانلر ایچون دهده لیرنك مفکوره لرلندن آریله لرینه هیچ برسبب بوقدر. انسانیت جامعه سنك هنوز مجرد بر فکرده باشقه برماهیتی اولادینی برزمانده پروتستانلق مؤسسه لیرنك عصرلر کورمش عنعنه لرده آریله رق مجرد انسانیت چالیشه بیلمه لری آنجق تک توك فردلرک شخص برمفکوره لری اولایلیرسه ده بوتون مادی و معنوی احتیاجلرینی بویوکک ملی جمعیتلرندن تأمین ایدن کنج خرسیانلر جمعیتك حقیقی و جانلی برمفکوره سی اولاماز. هنوز نه آمریقا جمعیتی ونه ده هیچ بر جمعیتک یاشامادینی و یاشایه مدینی برمفکوره یی تورک و یاشرق جوغلرینه و برمکه بالطبع کلینه من. بومفکوره یه ایریشه جکلرینه ایمان اتمش خصوصی جمعیتلر وارسه ایلك موفقیت تجر به لرینی اولای کندی محیطلرنده یاغله لری

بوذات (شتراس) کی الهیانجی اولمایوب فیلسوف بولوندیغندن دینی فکرلرنده چوق داها جذری بر حمله ایله «خرستیانلک اصل و اساسی» (۱۸۴۱) نامیله پک شایان دقت بر اثر نشر ایدن. بوراده الهیانک بوتون ایدیه لیست و متعال اساسلرینی یبقار. بوندن سوکرا «استقبال فلسفه سنك پرنسیپلری» نامیله نشر ایتدیکی بر اثرده انسانلره طبیعتك عینی قانونلره اداره ایدیلدیکنی و طبیعتیله انساندن غیری شاقی هیچ برشی اولمادیغنی و دینی تلقیلر مزك کندی معمولاتمزدن باشقه برشی اولمادقلرینی آکلایر. بوفیلدوفه کوره محسوسات خارچنده هیچ بر وارلق، هیچ بر شأیت بوقدر. انسانك مطلق قیمتی دویغو و محبتلرنده در. (شتراس) کی بو ذات ده الهی خلق ایدن عیسا و یا موسا کی تک باشه بر انسان اولمایوب بشریت اولدیغنی و بونی کندی صورتنه کوره یاراتدیغنی ادعا ایدن. بشریت یاراتدینی بو آلهله، یالکز شخصی سعادتدن باشقه بر اوزله ییشی اولمایان فردی خودکامنه طاره و وظیفه سی کوره جک دیگر کاملق پرنسیپلرینه مستند بشری بر اخلاق دوغورمشدر. دیگر بر تعبیرله فردك قارشینه معشریتی، شخصی رفاه تمایلی قارشینه نوعك منفعتی قورمشدر. بوفیلدوفه کوره انسانك اصل و اساسی انسانلر آراسنده کی صمیمی راکده یعنی معشریتده در. بونك ایچون فردلرک رفاه و سهالتلرینك سبب و منبى نه ایدله ده، نه ده متعال بر وجود موهومده آرنامایوب اجنهای حاده آرنامه لیدر. «انسان نه بیرسه اودر» سوزی بو فیلسوفك بوتون فلسفه سی تلخیص ایدن مشهور بر آلمان و جیره سی اولدینی کی مآریالیزمندن زیاده سوسیالیزمی و جمعیت بشریه نك یکیدن اجاسنی تلقین ایدن بو طرز تفکر (فیه رباخ) ی سوسیالیزمك فلسفی مؤسس اولارق طایتمشدر. قرون وسطائی ذهنیت و سلطه نفوذینی دوغورون دوغرویه اولماسه ده بالواسطه تلقین ایتمکدن قورتولاماش بولونان آلمان ایدیه الیزمی (هه کال) ك تولومندن سوکرا ظهور ایدن بو صاغ جناح هه که لیلرله ناتورالیزم و سوسیالیزمه متوجه بر مآریالیزم استقامتی آلیور و بواسطه متده کی مجادله (داروین) ك ظهوریله بستیون شدت و وسعت پیدا ایدن رک آلمانیایی دموقراسی حیات و ذهنیتنه حاضر لایور.

مصطفی شکیب

(هه ربارت) (۱۷۷۶-۱۸۴۱) و کندیستندن سوکرا کلن فیلسوفلر اوزرنده یایدینی تأثیر حرارتلی برره الیزم اولمقله برابر «پوزیتیویزم» طرزنده بر ره الیزم اولمقندن چوق اوزاق قالمشدر. یتیم (هه کال) ك تولومنی متعاقب بومکتبه منسوب اولان تلیدلر ایکی به آریله رق استادك فلسفه سنی بر قسیمی محافظه کارلق دیگر قسیمی لیبراللق غایه لرینه توجیه ایتدیلر. محافظه کارلری حکومت، بوتون معتدلر، پروتستان پاستورلری و اجتماعی نظامك بوزوله سندن قورقانلر التزام ایتدکلری حاده لیبراللری یالکز محدود بر قسم منورلر طوتیوردی. بو سوکنجیلر دعوالرینك اییلکنه و خصم لیرنك جوروک دعوالرینه مترددلری اقناع ایچون ییتیم و صرتمعلره اعلان حرب ایدن بر غزته نشر ایتدیلر. بوراده علم سنجاغنی آجدقلرینی و علم و تفکر حریتتی مدافعه یه عزم ایتدکلرینی علناً تبشیر ایتدیلر. بونلرک علمدارلری (داوید شتراس) (۱۸۰۸ - ۱۸۷۴)، (برونو باور) (۱۷۹۲ - ۱۸۶۰) نام (هه کال) تلیدلری ایدی. ادعایلرینه دهافضله قوت ویرمک ایچون استادلرینك «هر عقلی اولان شی شاییدر، هر شأنی اولان شی ده عقلیدر» دستورینی ایلری سورهرک غیر عقلی شیلرک اورته دن قالدیریله سی اصرارنده درلر.

بوندن باشقه (شتراس)، (۱۸۳۰) ده «عیسانک حیاتی» نامیله پک شهرت قازانمش بر اثر نشر ایتدی. بوراده نه عیسانک اسرارلی دوغوشنی، نه معجزه لرینی، نه تولدکدن سوکرا دیریله سنی، نه ده عروجی قبول ایتدی بوب بونلرک بشریت تاریخنه متعلق مجازی حقیقتلر اولدیغنی، چونکه خرسیانلکک مؤسس حقیقده کی وثیقهلرک تاریخی موثوقیتلری اولمایوب معجزه یه مستند بر ایمانك کولککسی آلتنده دوغدوقلرینی و بناء علیه اسطوره و افسانه لر طرزنده آغیزدن آغیزه کلن شفاهی عنعنهلر کی قبول ایدیلر لری لازم کلدیککی، عیسانک ده هرکس کی انسان اولدیغنی، انجیلک عیساده کوستردیکی ابن اللهلق اوصافنك بشری طبیعتده بر معناسی اولمایه جتنی، بو اوصافك آنجق بشری معشریتده بر معناسی اولایسیله جکنی صایوب دوکر. بونك آرقه سستندن (باور): «قدیم انجیللر حقیقده تنقیدی استعمار» نامیله عینی روح و غایه ده بر اثر ده نشر ایدن. بوصول جناح هه که لیلرک هجوملرینه قارشى بیه تیت وراسیونالیست اولان صاغ جناح هه که لیلر لری بر چوق اثرلره حرارتلی بر مقابله ده بولونور. اولکیلر هم الهیاتده هم ده ادبیات و علمده دهاقوتلی اولدقلری ایچون تأثیر و موفقیت ده صول جناحه بونلرک (شتراس) ی حکومت قوتیله مدرسه سکدن چیقارمه لرینه والتجای ایتدیکی زورخ دارالفنوننده راحت براقه مه لرینه رغماً - غلبه تأمین ایتمکدن وحقی دهاشدتلی نشریاتده بولونمق خالی قالمالز.

نام بواشاده ینه (هه کال) ك تلیدلرندن (شتراس) ك قلم آرقداشلرندن (لودوویق فویه رباخ) (۱۸۰۴-۱۸۷۲) مجادله یه اشتراک ایدن.